

ІКТ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ ЗАСІБ У ПОКРАЩЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Однією з найважливіших особливостей нашого часу є перехід розвинутих країн світу від індустріального до інформаційного суспільства. Об'єм знань, що породжується світовою спільнотою, подвоюється кожні два-три роки. Тому в сучасному інформаційному суспільстві необхідні вміння здобувати, критично осмислювати та використовувати інформацію, що передбачає оволодіння інформаційними технологіями. Базисом глобального процесу інформатизації суспільства є інформатизація освіти, яка повинна випереджати інформатизацію інших напрямів суспільної діяльності, оскільки саме тут формуються соціальні, психологічні, загальнокультурні і професійні підвалини для інформатизації суспільства. Уміння самостійно набувати знання на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства перетворюється в життєву необхідність кожного. Вченими-методистами виділено 7 наскрізних для всіх рівнів освіти ключових компетентностей: уміння навчатися, загальнокультурна грамотність, здоров'язберігаюча, інформаційно-комунікативна, соціальна, громадянська, підприємницька компетентності. Такий перелік компетентностей є вмотивованим, він співвідноситься з тими вимогами, які ставляться до освіти в європейських країнах. Система освіти забезпечує здатність людини до самоосвіти та має сформувати вміння самостійно орієнтуватися в накопиченому людством досвіді, забезпечити набуття вмінь використання інформаційно-комунікаційних технологій для розв'язання поставлених задач, усвідомлення можливостей їх використання. Розв'язувати ці актуальні проблеми педагогіки покликані нові особистісно-орієнтовані педагогічні та інформаційні технології. Саме інформаційно-комунікаційні технології дозволять найбільш ефективно реалізувати можливості, що закладені в нових педагогічних технологіях. Результатами інформатизації освіти мають бути: розвиток інформаційної культури людини (комп'ютерної освіченості); розвиток

змісту, методів і засобів навчання до рівня світових стандартів; скорочення терміну та підвищення якості навчання і тренування на всіх рівнях підготовки кадрів; інтеграція навчальної, дослідницької та виробничої діяльності; удосконалення управління освітою; кадрове забезпечення усіх напрямів інформатизації України шляхом спеціалізації та інтенсифікації підготовки відповідних фахівців.

Сучасні засоби навчання та широкий спектр інформаційних технологій надають можливості для викладача застосовувати в роботі так зване проблемно-орієнтоване або конструктивістське навчання в індивідуальному ритмі кожного студента, здійснювати контроль успішності новими інтерактивними методами та тим самим урізноманітнити власні педагогічні технології та форми роботи. Саме тому ми все частіше звертаємося до електронних інформаційних ресурсів навчального призначення. Звернення до пошукових систем дозволяє констатувати, що існує значна кількість освітніх ресурсів. Каталоги освітніх ресурсів умовно можна класифікувати в залежності від: цільового призначення та кола користувачів; форми представлення ресурсів; виду освіти (дошкільна, шкільна, вища, післядипломна, аспірантура, самоосвіта та інші); форм навчання (дистанційна, допоміжна до аудиторних занять, підготовка самостійних завдань, у тому числі рефератів, конкурси, олімпіади, тести тощо).

Застосування різноманітних форм електронного (дистанційного) навчання в системі освіти також значно впливає на темпи та успішність засвоєння матеріалу, набуття необхідних ІКТ навичок та компетентностей майбутніх викладачів. Тому узагальнений принцип інформаційного суспільства спрощено можна сформулювати так: дати нову додаткову можливість людям бути успішними в успішній країні, використовуючи при цьому передові інформаційні комп'ютерні технології. Реалізовувати це потрібно через надання нових гнучких можливостей для будь-якої людини, в першу чергу педагогам, шляхом використання електронного (дистанційного) навчання.

Інтерес до дистанційного навчання, що сьогодні зростає, був заснований на швидкому розвитку і розповсюдженні інформаційних і комунікаційних

технологій, які розширюють діапазон доступних навчальних закладів, зменшують вартість навчання, дозволяють більш часто контактувати з викладачем під час навчального процесу, дають можливість брати участь в різних спільних проектах і т. д. При цьому використання всіх цих можливостей не залежить від місця знаходження студентів і педагогів. Розвиток і конвергенція комп'ютерних і комунікаційних технологій дозволила створити такі програмні засоби для організації процесу комунікації, які можна ефективно використовувати в процесі дистанційного навчання і тим самим стирати дистанційні межі між учасниками навчального процесу.

Характерними рисами такого навчання є: гнучкість; модульність; кожний окремий курс створює цілісне уявлення про окрему предметну область, що дозволяє з набору незалежних курсів – модулів сформувати навчальну програму, що відповідає індивідуальним чи груповим потребам; паралельність; велика аудиторія; економічність; технологічність. При створенні системи дистанційної освіти необхідно у повному обсязі використати накопичений у вищій школі України науково-методичний потенціал, інформаційні ресурси та технології, досвід у здійсненні дистанційного навчання, існуючу спеціалізовану телекомунікаційну інфраструктуру та мережу ВНЗ України. Провідні фахівці в Україні створюють таку систему дистанційної освіти, яка б реалізувала наступні принципи: безперервність; демократизація; інтеграція; глобалізація; не перешкоджати самостійній діяльності навчальних закладів і сприяти розвитку різноманітних форм дистанційної освіти, що забезпечують державні стандарти освіти; не руйнувати існуючих регіональних центрів, інших об'єднань навчальних закладів та їх структурних підрозділів, які здійснюють дистанційну освіту. Додамо, що в основі електронного навчання лежать три базові речі: інформаційно-комунікаційні технології; електронні інформаційні ресурси; організаційно-методичне забезпечення. При цьому за індикаторами світової практики, їх співвідношення на поточний момент сегментується наступним чином: половина – це електронні ресурси, близько третини – організаційно-методичне забезпечення, решта (20%) – технології. Що

стосується інформаційних ресурсів для електронного навчання, то основу їх складають дистанційні курси, що використовуються для забезпечення навчального процесу як у дистанційній, так і в очній формі, а також у комбінації форм навчання.

Аналізуючи основні тенденції та підходи до запровадження комп'ютерних технологій в системі освіти, слід визнати, що останнім часом освіта значно розширює спектр технологій, що пов'язані з комп'ютером та всевітніми інформаційними мережами. Розбудова інформаційного освітнього простору сьогодні потребує від вчителів володіння сучасними ІКТ та вміння застосовувати їх у навчанні та у повсякденному житті. Так, для країн Європейського Союзу та інших економічно розвинених країн світу застосування комп'ютерних технологій, розвиток дистанційних форм навчання, розвиток інститутів відкритої освіти є чи не найважливішими завданнями сьогоденних державних програм. Україна також проголошує важливим пріоритетом та стратегією курс на покращення якості освіти і, в першу чергу, ефективне запровадження інформаційних та комунікаційних технологій в освітню галузь, а досвід зарубіжних колег може стати цікавим джерелом освітньої практики та обміну інформацією, можливістю інтеграції українських освітян до сучасних світових технологій та освітніх процесів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Key Data on Information and Communication Technology in Schools in Europe.- 2004 Edition. – Eurydice / The information network on Education in Europe. – P.3
2. Національні стандарти технічної підготовки (National Educational Technology Standards, NRTS) (cnets.iste.org).